

Bijlage 1 Uitsluitingsgrond i.v.m. verbod op gunning aan Russische partijen

Zie Verordening (EU) 2022/576 van de Raad van 8 april 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren. Deze Verordening is te vinden via: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2022:111:TOC> Artikel 5 duodecies wordt daardoor ingevoegd, welk artikel als volgt luidt:

1. Het is verboden overheidsopdrachten of concessieovereenkomsten te gunnen of voort te zetten die binnen het toepassingsgebied vallen van zowel de richtlijnen inzake overheidsopdrachten als artikel 10, leden 1 en 3, lid 6, punt a) tot en met e), leden 8 tot en met 10, de artikelen 11, 12, 13 en 14, van Richtlijn 2014/23/EU, de artikelen 7 en 8, artikel 10, punt b) tot en met f) en punt h) tot en met j), van Richtlijn 2014/24/EU, artikel 18, artikel 21, punt b) tot en met e) en punt g) tot en met i), de artikelen 29 en 30, van Richtlijn 2014/25/EU en artikel 13, punt a) tot en met d), punt f) tot en met h) en punt j), van Richtlijn 2009/81/EG, aan of met:

- a) een Russisch onderdaan of een in Rusland gevestigde natuurlijke persoon, rechtspersoon, entiteit of lichaam;
- b) een rechtspersoon, entiteit of lichaam waarvan de eigendomsrechten voor meer dan 50 % direct of indirect in handen zijn van een entiteit als bedoeld in punt a) van dit lid, of
- c) een natuurlijke persoon of rechtspersoon, entiteit of lichaam handelend namens of op aanwijzing van een entiteit als bedoeld punt a) of b) van dit lid,

met inbegrip van onderaannemers, leveranciers of entiteiten wier capaciteit wordt intgeroepen in de zin van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten, wanneer zij meer dan 10 % van de waarde van de opdracht vertegenwoordigen.

2. In afwijking van lid 1 kunnen de bevoegde autoriteiten toestemming verlenen voor de gunning en de voortzetting van de uitvoering van overeenkomsten voor:

- a) de exploitatie, het onderhoud, de ontmanteling en het beheer van radioactief afval, de levering en opwerking van splijtstof en de veiligheid van civiele nucleaire capaciteit, en de voortzetting van het ontwerp, de bouw en de inbedrijfstelling die nodig zijn voor de afwerking van civiele nucleaire installaties, alsmede de levering van precursormateriaal voor de productie van medische radio-isotopen en soortgelijke medische toepassingen, kritieke technologie voor de monitoring van de omgevingsstraling en civiele nucleaire samenwerking, met name op het gebied van onderzoek en ontwikkeling;
- b) intergouvernementele samenwerking op het gebied van ruimtevaartprogramma's;
- c) de levering van strikt noodzakelijke goederen of diensten die alleen of slechts in voldoende hoeveelheden door de in lid 1 bedoelde personen kunnen worden geleverd;
- d) de werking van de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen van de Unie en van de lidstaten in Rusland, waaronder delegaties, ambassades en missies, of internationale organisaties in Rusland die bescherming genieten op grond van het internationaal recht;
- e) de aankoop, de invoer of het vervoer van aardgas en aardolie, met inbegrip van geraffineerde aardolieproducten, alsmede titaan, aluminium, koper, nikkel, palladium en ijzererts van of door Rusland naar de Unie; of
- f) de aankoop, de invoer of het vervoer naar de Unie van steenkool en andere vaste fossiele brandstoffen, als vermeld in bijlage XXII tot 10 augustus 2022.

3. De betrokken lidstaat stelt de andere lidstaten en de Commissie in kennis van elke toestemming die overeenkomstig dit artikel is verleend, binnen twee weken na de verlening van de toestemming.

4. De in lid 1 bedoelde verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op de tenuitvoerlegging tot 10 oktober 2022 van contracten die zijn afgesloten vóór 9 april 2022.

In de Circulaire van 20 mei jl. van de Minister van Economische Zaken en Klimaat wordt uiteengezet wat genoemd verbod voor de praktijk betekent. Zie: <https://www.pianoo.nl/nl/actueel/nieuws/update-circulaire-gevolgen-sanctiepakket-rusland-voor-overheidsaanbestedingen> Vanwege het belang van deze Circulaire geven wij hieronder de relevante passages integraal weer:

“Om welke aanbestedingen gaat het?”

Het gaat om nieuwe overheidsaanbestedingen. Dat wil zeggen, alle overheidsaanbestedingen boven de Europese drempelwaarden die vallen onder de Aanbestedingswet 2012 en de Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied (deze zijn gebaseerd op Richtlijn 2014/23, 2014/24, 2014/25 en 2009/81). Maar het gaat ook om de overheidsaanbestedingen boven de Europese drempelwaarden die van de aanbestedingsregels zijn uitgezonderd in de Aanbestedingswet 2012 en Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied. Naast nieuwe overheidsaanbestedingen, gaat het ook om lopende contracten. De sancties zien niet op nationale aanbestedingen en contracten die daaruit voortvloeien.²

Dit betekent concreet voor u dat u geen nieuwe opdrachten of concessies meer mag gunnen aan Russische partijen en dat lopende contracten met Russische partijen afgesloten vóór 9 april 2022 binnen 6 maanden na publicatie van het sanctiepakket moeten worden stopgezet. Dat betekent vóór 10 oktober 2022. Let wel, u hoeft een contract niet per direct stop te zetten, zolang dat moment vóór 10 oktober 2022 is.

Dit geldt ook voor overheidsaanbestedingen waar een Russische partij voor meer dan 10% deelneemt in het contract als onderaannemer of leverancier.

Welke Russische partijen worden bedoeld?

Het verbod ziet op gunning aan en lopende contracten met:

- personen met een Russische nationaliteit en personen of rechtspersonen (bedrijven, entiteiten of organen) die gevestigd zijn in Rusland;
- rechtspersonen die voor meer dan 50% eigendom zijn van een Russische partij zoals genoemd hierboven; en
- personen of rechtspersonen die handelen in belang van of op aanwijzing van een bovengenoemde Russische partij.
- Niet-Russische entiteiten, waarbij meer dan 10% van de contractswaarde geleverd wordt door onderaannemers, leveranciers of entiteiten die als Russische entiteit kunnen worden aangemerkt op basis van het bovenstaande.

De rechtspersonen als bedoeld bij de tweede of derde bullet omvatten ook natuurlijke en rechtspersonen gevestigd in de EU/EER of in een ander land dan Rusland.

Hoe kunt u vaststellen of er sprake is van een overheidsaanbesteding of lopend contract met een Russische partij zoals hierboven gedefinieerd? Dit doet u door de volgende 4 stappen te doorlopen:

1. Stel vast of er sprake is van eigendom (minimaal meer dan 50%) dooreen Russische persoon of rechtspersoon.
2. Is er geen sprake van eigendom, stel dan vast of er wel sprake is van zeggenschap (zeggenschap kan in de vorm van contractuele afspraken of in de vorm van andere feitelijke invloed aanwezig zijn).
3. Ook in contracten met niet-Russische entiteiten dient u na te gaan of er sprake is van onderaannemers en leveranciers die voldoen aan 1 en 2, mits de waarde van deze partijen meer dan 10% is van het totale contract.
4. Is er sprake van eigendom, zeggenschap of de ‘10%-regel’? Check dan of uw lopende contracten en aanbestedingen onder een uitzondering vallen (zie hieronder).

Uitzonderingen

Hoewel de uitzonderingen uit de Aanbestedingswet 2012 en de Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied niet gelden, heeft de Europese Unie een aantal uitzonderingsgronden opgenomen op deze sanctie. De bevoegde autoriteit kan autoriseren of gebruik kan worden gemaakt van deze uitzonderingsgronden die gelden voor nieuwe overheidsaanbestedingen en lopende contracten.³ Hierover zal nader worden besloten en hierover zal nader worden gecommuniceerd.

Mogelijke uitzonderingsgronden zijn:

- Uitvoering, onderhoud en vernietiging van radioactief afval, behandelingen veiligheid van civiele nucleaire capaciteiten, levering van materiaal voor de productie van medische radio-isotopen en gelijke medische middelen, nodige technologie voor radioactieve monitoring en nodige technologie voor civiele nucleaire samenwerking (voornamelijk onderzoek en ontwikkeling);
- Als de levering van strikt noodzakelijke goederen of diensten enkel mogelijk is door een Russische partij, of enkel een Russische partij het kan leveren in toereikende hoeveelheden;
- Ruimteprogramma's;
- Alles voor diplomaten van EU landen in Rusland;
- Als het gaat om de levering van gas, olie, titanium, aluminium, koper, nikkel, palladium en ijzererts;
- Levering van kolen en andere fossiele brandstoffen (tot 10 augustus 2022).

Bij toepassing van deze uitzonderingen mag er wel na een aanbesteding een overheidsopdracht gegund worden aan een Russische partij of mogen eerder aanbestede contracten uitgevoerd worden met een Russische partij."